

GABRIELA
ACHTENOVÁ

Od dětství jsem si hrála s angličáky

Gabriela Achtenová je prorektorkou na ČVUT v Praze a je příkladem velmi úspěšné ženy v mužském strojírenském světě. Snaží se vyvracet všechna klisé o ženách v technice a tvrdí, že je třeba s osvětou začínat už na základních školách, kde se často škatulkuje. Na ČVUT zavedla před 15 lety úspěšný program Master of Automotive Engineering, který studuje více cizinců než Čechů.

┌ DANIELA RÁZKOVÁ, PETR MAREŠ

Kdy vás napadlo, že půjdete studovat zrovna strojařinu a auta?
Otec byl dlouholetým novinářem Světa motorů, a když to bylo možné, bral mě odmala na motoristické akce s sebou. Musím ale říct, že když jsem měla jít na průmyslovku, tak zrovna on dělal vše pro to, abych na ni nešla. Máma však zasáhla, aby mě tam jít nechal. Na jednu stranu jsem to technické automobilové zázemí ze strany otce měla, na druhou stranu se mě snažil zabezpečit, že jsem žena, pro kterou strojařina není. Jenže mě nikdy nic jiného jít studovat nenapadlo. Už v dětství jsem si hrála s angličáky.
Co tedy vy a auta? Předpokládám, že máte řidičský průkaz?
Řidičák jsem měla hned, mám i řidičák na nákladák. Velká auta jsou skvělá.

Říká se, že když jde holka na techniku, tak si tam jde najít manžela.

S tímto názorem jsem se skutečně několikrát setkala, a považuji to za velmi odporný pohled na ženy v technických oborech. Můj poslední smíšený kolektiv byla základní škola. Od střední školy jsem neustále s chlapci. A až nyní jsem se ocitla na rektorátu ČVUT, kde mám v kolektivu jenom ženy. A musím se s tím prostě najednou naučit vyžít. Je to divné. Já už se za ta léta umím bavit pouze o autech. Je to úplně jiný vztah mezi ženami, jiné myšlení.

Snažíte se vyvracet ona klisé o ženách v technice?

Sama se snažím strojařinu svým způsobem prodat. Vlastně i dětem. Myslím, že je potřeba zažít již na zá-

kladních školách úžasnost techniky. Vyvracet ta zarytá klisé, že holky mají jít studovat netechnické obory, a na technické obory posílat spíše chlapce. Jelikož to není pouze nudná matematika a technika, ale je za tím mnohem více. Například v zahraničí technické obory studuje o mnoho víc žen než u nás. Záleží už na osnách základních škol. Podle mého názoru je problém i v tom, že u nás nemáme pedagogy rozené techniky a matematiky. Ale tyto předměty na základních školách vyučují lidé, kteří k tomu

vztah nemají, anebo v horším případě o tom ani moc nevědí. Nejsou pro to převážně nadšení a neumí výuku dětem správně podat a získat jejich zájem o věc. A právě kvůli tomu podle mě vzniká ve společnosti proti technice převážně u žen odpor. A následně vyšší technické vzdělání si každý poté spojí se základní školou a nezajímavou matikářkou.
Chybí ženy v technických oborech?
Určitě chybí. Chybí v kolektivu. Myslím, že čistě mužský kolektiv



S holandským manželem a dcerou Marií



Program Master of Automotive Engineering, který na ČVUT zavedla, studuje více cizinců než Čechů

VIZITKA

Gabriela Achtenová

- Narodila se v Praze.
- Vystudovala Fakultu strojní ČVUT v Praze a Ecole Supérieure de l'Énergie et des Matériaux v Orléansu ve Francii.
- V rámci doktorátu působila v Holandsku.
- Je prorektorkou ČVUT pro bakalářské a magisterské studium.
- Zavedla úspěšný program Master of Automotive Engineering na Fakultě strojní ČVUT.
- Manžel je holandský architekt, mají dceru Marii (12).

se chová jinak, než když je v něm alespoň jedna nebo dvě ženy. Obzor myšlení se více rozšíří a najdou se i cesty, které by v čistě mužském kolektivu nikdy nevyšly. Je zajímavé, že například na našich partnerských, čistě strojírenských školách ve Francii je kolem 20 procent žen.

Měla jste někdy jako jediná žena v kolektivu mužů potíže?

Se svými kolegy jsem nikdy žádný problém nevnímala. Ale na střední průmyslové škole, jsem měla profesora, který se mi snažil vždy dokázat,

že žena nemá v průmyslovém oboru co dělat.

Vnímáte, že máte jako žena mimořádný úspěch ve svém oboru? Nezávidí vám muži?

Těžko říci. Žena musí být daleko výkonnější a schopnější v takovém oboru, aby si muži vůbec všimli, že něco dělá.

Kromě toho že máte netradiční práci, máte za muže Holanďana, jak jste se potkali?

Manžel studoval v Holandsku v Eindhovenu architekturu, a protože Praha je učebnice architektury, tak jeli se školou do Prahy na tzv. „podívanou“. V té době jsem však měla přítele, který nebyl z Prahy a se kterým jsem tehdy zrovna nebyla moc zadobře. A zrovna on mi řekl: „Hele, přijedou nějakí Holanďané, nechčeš je jít provést po Praze?“, na což jsem kývla. Tehdy jsme se setkali v kavárně Slavia, kde jsem se s nimi a svým budoucím manželem seznámila. Dali jsme si tehdy adresu a dlouhá léta jsme si psali. Občas jsme se sešli. Vždy jsme si ale říkali, že je hloupost, abychom ve vztahu pokračovali na dálku. Jednoho dne nám ale došlo, že to asi jinak nepůjde než to dát dohromady. V roce 2009 se manžel natrvalo přestěhoval do Prahy. Pracuje také na ČVUT na Fakultě architektury. Jak on vnímá české prostředí? Přece jen to tu pro něj pořád relativně nově.

Spoustu věcí vnímá pozitivně, zejména velkou srdečnost a otevřenost Čechů. Na druhou stranu některé postupy a zakořeněná dogmata, která jsou v nás Čechích, českých rodinách a nakonec i ve školství, to je věc, se kterou má problém se naučit žít. Má dost kritické myšlení, což je podle mě pozitivní. U nás je ale často kritika, i dobře míněná, vnímána jako osobní útok, a to na všech úrovních.

A co vaše dcera? Směřuje také k nějakému technickému oboru?

Určitě ne. Dcera chce dělat hudbu a dává mi všemožně najevo, že právě k technickým oborům sama nesměruje. Dalo by se tedy říci, že mám doma výjimku, která potvrzuje pravidlo.

Kromě práce na ČVUT jste ještě zakladatelkou odborného časopisu Mecca. K tomu jste se dostala jak?

Během doktorátu jsem byla do roku 2001 zástupkyně šéfredaktora časopisu OFF Road. Novinařina mi chyběla, cítila jsem nedostatek časopisů zaměřených čistě na výzkum automobilů a spalovacích motorů. Tak jsem s nápadem založit „Meccu“ výzkumů automobilů ve střední Evropě přišla za tehdejším vedoucím ústavu automobilů u nás na fakultě, profesorem Janem Mackem, který souhlasil a nápad podpořil. Základem bylo, že časopis bude přinášet novinky a vědecké poznatky ze střední Evropy o vývoji automobilů.

Jaké je třeba vaše auto snů?

Naše rodinné auto je klasická Škoda Octavia 4 x 4, která kompenzuje rodinu a chalupu. Není to ale moje auto snů. Jeden rok jsem byla v komisi, která vybírala auto roku. Tudiž jsem si vyzkoušela mnoho aut. Co mi ale vadí je nyní to, že politika a emise začínají diktovat to, jak nová auta budou vypadat, což hlavně znamená, že pomalu z trhu odcházejí auta s mechanickou převodovkou, ačkoliv je to z technického hlediska nevhodnější převodové ústrojí, které auto může mít. Myslim, že svět není ještě zcela připraven na elektromobily. Nikde se nevykazuje vyložený úbytek ropy tak veliký, aby byla nutnost přecházet v takovém velkém měřítku na elektromobily, na které je potřeba vyrobit baterie z drahých kovů. Ty také zanedlouho dojdou a jsou k nalezení převážně v Číně. Aktuální vývoj automobilů odporuje logickému a technickému myšlení a je spíše řízen politiky. Moje auto snů ještě nikdo nevyrobil. Mám ráda terénní auta – klasické džipy.

Kdo řídí auto u vás v rodině? Nehádáte se v řízení?

To je jednoduché. Manžel nemá řidičák. Do řízení mi nemluví, naopak je vynikající navigátor. ■

Čistě mužský kolektiv se chová jinak, než když je v něm alespoň jedna nebo dvě ženy. Obzor myšlení se více rozšíří a najdou se i cesty, které by sami muži nenašli.